

CHẤP TAY – HỢP THẬP

● Nguyễn Công Khanh SB70

Gười trẻ thời nay có xu hướng tập hợp thành nhóm cùng sở thích với nhau lập diễn đàn riêng. Một trong những nhóm ấy mang tên STCG 2021, trong danh mục FA một thành viên có câu thơ nêu cảm xúc sau:

“Chấp tay con lạy Ông Trời

Cầu cho mấy đứa có bồ chia tay.” (Thiếu nữ Y.)

Vần thơ tuy lạc vận với hàm ý trêu đùa, nhưng tâm ý vẫn giữ được lễ giáo chấp tay phụng tự, điều này thật đáng mừng!

Chấp Tay còn được gọi là Hợp Thập trong ấn Liên Hoa của Nhà Phật, trong động tác áp chót của các bài tập Pháp Luân Công. Một động tác chấp tay, lại mang tên Hợp Thập, có lẽ xa lạ với không ít người trong chúng ta, nhưng ý nghĩa thâm thúy đối với Nhà Phật được các tăng ni Phật tử học tập đem thực hành cách chuẩn mực.

Hình thức của
chắp tay là hai bàn
tay úp vào nhau,
các ngón tay khép
khít lại, lòng bàn tay
rỗng không, trông
như búp sen sắp nở,
ở vị trí trước ngực.

Hai bàn tay chắp
lại trước ngực biểu
thị lòng tôn kính,
sự tập trung tâm
ý, nhất tâm, thiên
định, tán dương và
ca tụng. Quan niệm
của Phật giáo cho
rằng chắp tay có ý

nghĩa dung hợp các phạm trù đối lập, biểu thị chân
tướng của vũ trụ, tìm về với bản nguyên.

Chỉ riêng với ấn Liên Hoa (tư thế chắp tay búp hoa
sen), giáo lý Phật giáo có nhiều kinh điển chỉ dạy.

Kinh Pháp Hoa, phẩm *Phương Tiện* dạy: “Cung
kính hợp thập lễ”. Chắp tay là thể hiện sự kính lễ
được phát khởi.

Quán Vô Lượng Thọ Kinh nói chắp tay biểu thị cho
sự ca ngợi, tán thán công đức chư Phật và chư Bồ Tát.

Kinh Đại Nhật tham chiếu Tay Phải tượng trưng
cho Tuệ, Tay Trái tượng trưng cho Định, chắp tay
là biểu trưng cho Định và Tuệ nhất như, đồng hiện.

Mười ngón tay biểu hiện cho 10 pháp giới. Quán tưởng thập pháp giới trong hai bàn tay úp lại. Chắp tay chính là thâm nhiếp loạn tâm, tập trung tư tưởng nhất tâm hướng Phật, tâm và hành thống nhất, lý và sự tương ứng. Chỉ là một cái chắp tay nhưng thâm nhiếp tất cả giáo lý Phật Đà. Nếu chắp tay mà tâm tĩnh tại, không tán loạn, thiền định, dẹp bỏ mọi tạp niệm, quán tưởng Như Lai, thấy được vạn pháp dung thông, bất nhị ấy là đã chứng nhập vào cảnh giới Niết Bàn.

Phật giáo đã quán tưởng Chắp Tay thành Thiên niệm, đi đến nhập định, và thủ đắc Ấn Liên Hoa.

Nguyên nhân nào đưa tôi đến với việc tìm hiểu về Hợp Thập, cái tên có vẻ thu hút khám phá điều mới lạ?

Khi tìm hiểu về môn thể dục dưỡng sinh, bắt gặp động tác chắp tay là một tư thế cứ lặp đi lặp lại nhất định trong 5 bài tập của môn Pháp Luân Công. Khi có dịp một trong anh em của chúng ta CSB nhìn thấy hình ảnh buổi lễ các tiến chức được thụ phong linh mục, nhận xét rằng tư thế hai tay của đoàn đồng tế không đồng đều khó coi, và cũng là nhận xét từ rất lâu của tôi...

Trong gia đình, các bậc cha mẹ dạy con nhỏ từ rất sớm, lúc còn ẵm bồng khoanh tay cúi đầu chào Chúa, chào Mẹ trước bàn thờ gia đình, chào ông bà cô chú mỗi khi gặp, ít khi gặp các bậc cha mẹ dạy bảo con chắp tay chào như thế.

Trong học đường cũng không dạy, chỉ chào thầy

cô bằng cái khoanh tay cúi đầu, học sinh bạn bè chào nhau bằng nụ cười với cái gật đầu nhẹ nhàng.

Bước vào nơi thờ tự, tín hữu Công Giáo cũng không được dạy quy cách chuẩn mực. Vì thế cách chào biểu lộ niềm tin và lòng tôn kính với Chúa, Mẹ Maria, Các Thánh đối với mỗi người mỗi kiểu mỗi cách: bái gối, vòng tay, ôm tay trước bụng cúi đầu chào, v.v. Trong khi đó, giới tăng ni thiện nam tín nữ Phật tử thực hành rất chuẩn mực, cứ thử vào các Chùa chiền Phật Giáo tham dự ắt chứng thực điều này.

Trước năm 1975, có một Năm Thánh mà tôi có dịp chứng kiến một nhà sư đi chân đất đến thăm cuộc triển lãm của giáo xứ. Khi đi đến trước bức ảnh của Đức Giáo Hoàng Phaolo VI đương vị, được bài trí nổi bật nơi trang trọng nhất của phòng triển lãm, nhà sư đứng nghiêm trang trước bức ảnh Đức Giáo Hoàng tay phải chấp trước nơi ngực, tay trái áp nơi đan điền, từ từ cúi gập thân trên một cách trang trọng. Khi từ biệt linh mục quản xứ, tư thế chào biệt cũng như vậy, chỉ cúi mình không sâu bằng. Hình ảnh nhà sư gây xúc động và ghi đậm dấu ấn tốt đẹp trong tôi.

Đến với đất nước Thái Lan, chúng ta sẽ được chào đón bởi tất cả nhân viên dịch vụ du lịch với cái chấp tay cúi chào tôn trọng và nụ cười tươi. Người Thái Lan tự hào về cái chấp tay cúi chào này và có thể coi đó là cử chỉ truyền thống thể hiện đạo lý của dân tộc nhờ ảnh hưởng của Phật Giáo.

Nơi Công Giáo thì sao?

Có một đoạn Phúc Âm nói đến hai bàn tay: “Còn

anh, khi bố thí đừng cho **tay trái** biết việc **tay phải** làm” (Mt 6, 3).

Theo đó, chúng ta có thể phân biệt tay phải là tượng trưng cho sự thánh thiện trong sạch, tay trái tượng trưng cho sự ô nhiễm trần tục. Có thể củng cố cho điều này bằng câu kinh thánh Mathêu:

“Các dân thiên hạ sẽ được tập hợp trước mặt Người, và Người sẽ tách biệt họ với nhau, như mục tử tách biệt chiên với dê. Người sẽ cho chiên đứng **bên phải** Người, còn dê ở **bên trái**” (Mt 25, 32 - 33).

Năm ngón tay trái tượng trưng cho 5 loại năng lực tiêu cực như vô minh, sân si, kiêu ngạo, tham lam, đố kỵ. Trái lại 5 ngón tay phải tượng trưng cho 5 loại năng lực tích cực bao gồm: hiểu biết, khoan dung, khiêm nhu, nhân ái, hòa ái.

Mười ngón tay, mỗi ngón là một giới răn của Chúa.

Nếu chúng ta chấp tay lại, thì đó là sự hợp nhất thánh thiện và ô nhiễm, dung thông thần thánh và trần tục, có ý nghĩa dung hợp các phạm trù đối lập.

Vì thế tôi chấp tay để suy ngẫm về niềm tin cơ bản của tôi về Ngôi Lời nhập thể làm người như tôi, chỉ có Người mới cứu rỗi được tôi, cùng với Thần Khí Chúa biến đổi tôi và đem tôi về cùng với Chúa Cha. Tôi nhớ lời Đức Giêsu trong Ga 17, 22: “Cha ở trong con và con ở trong Cha, và họ cũng ở trong chúng ta.” Tôi chấp tay để thờ phượng, biểu lộ lòng biết ơn và cảm tạ Chúa là phận sự thiết yếu của tôi, đồng thời tôi đặt mình dưới sự che chở của Đấng tôi tin mà tôn thờ.

Câu hát của bài *Đêm Thánh Vô Cùng*: “Đất với Trời, xe chữ đồng” là minh chứng ý nghĩa: Đức Giêsu Kitô giao hòa con người với Chúa Cha. Cái chấp tay bao hàm nội tại linh thiêng như vậy!

Ngắm nhìn tượng Đức Maria, còn cử chỉ và hình ảnh nào đẹp bằng Đức Maria với cái chấp tay “ghi nhớ tất cả những sự việc ấy và suy niệm trong lòng” (Lc 2,16). Nói theo kiểu nhà Phật, Ngài đã quán thông và nhập định vào cảnh giới cao nhất.

Cái chấp tay cúi chào của nhà sư trước ảnh Đức Phaolô VI, khuyến khích chúng ta khi thực hiện cử chỉ này, là ta trân trọng người đối diện mình, kính Đấng hiện diện nơi họ, có thể là người thấp hèn, bình thường, dân già, tu hành. Cho nên chấp tay xá chào một người là hành động không chỉ thể hiện sự khiêm nhường, khiêm đức, mà còn là sự cung kính trước một hiện thân của Thiên Chúa, một con người có hạt giống tâm thiện lành có thể sẽ thành vị thánh trong tương lai.

Với những tìm tòi và hiểu biết trên, tôi tập chấp tay. Tôi tập chấp tay trong giờ kinh gia đình lúc cầu nguyện. Tôi ấn định, tập chấp tay cúi chào khi bước vào nhà thờ, lúc truyền phép, khi rước lễ và nhận phép lành.

Thật không đơn giản. Ngay nội tại bản thân có một lực cản đáng kể: không quen, mắc cỡ, ngại ngùng, ra vẻ đạo đức. Lực cản ngoại giới cũng chẳng kém: soi mói, dè bĩu, đàm tiếu, cười chê. Tôi mặc kệ, và dần dà thản nhiên thực hiện quyết tâm của mình. Tôi đã làm như thế...

Còn một điều nữa, khi kết thúc những giờ suy nghĩ này về Chắp Tay - Hội Thập, ý nghĩa ngôn từ lạ lẫm của bài hát bất hủ trong đêm lễ Giáng Sinh “Đất với trời, **xe chữ đồng**...” bật ra trong trí tâm rõ ràng: Có đồng tâm đồng thuận kết nguyện chung ý rằng chắp tay là cử chỉ đúng đắn, đẹp, ý nghĩa, rập ràng cho chúng ta khi tham dự phụng tự không nhỉ?Ω